

ZULFIYAXONIM - O'ZBEK ADIBASI

Abduraimova Adiba Ahmadjon qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi 1- kurs talabasi

Annotatsiya. Ushbu maqolada sevimli shoiramiz, Zulfiya Isroilova — taniqli va iqtidorli o'zbek shoirasi. Yorqin rassom, oddiy inson qalbini o'tkir his qilgan – mehnatkash, Sharq ayolining jamiyatdagi teng huquqi uchun mardonavar kurashgan ayol. U o'zining serqirra ijodi bilan ochmas iz qoldirgan, betakror istedoti, vatanga muhabbat, vafo va sadoqat tuyg'usini, olijanob insoniy fazilatlarini yuksak pardalarda taranum etgan yetuk badiiy asarlariibratli hayoti va milliy adabiyotimiz, madaniyatimiz rivojiga, xalqimiz manaviyatini yuksaltirishda ulkan xizmatlari haqida

Kalit so'zlar. Hayot, shoira, muhabbat va sadoqat, aspirantura, Saodat, yaxshilik, she'riy satrlar, Nilufar, Hayot varaqalari, vaqt, ishchi, Javaharlal Neru, Mushoira davr g'oyalari, Men ish qizi, O'ylar, Semurg' Bu yerda men tug'ilganman.

Zulfiya ijodida o'zbek ayolining taqdiri muhim o'rin egallaydi, uning mamlakat hayotidagi faol o'rni muhim ahamiyat kasb etadi. Zulfiya uzoq o'tmishda ayol o'rni uy-ro'zg'or yumushlari doirasida bo'lganligini, uyda ham bek, ham hukmdor bo'lgan eriga itoatli cho'ri bo'lib, bosh egishi lozim bo'lganligini yashirmaydi.

Zulfiya she'riyati tabiatga hamda uning ajralmas qismi va yuqori cho'qqisi bo'lmish odamzotga nisbatan hayajonli sevgi bilan burkangan. Uning she'rlarida tabiat och ranglarda, yorqin bo'yoq va timsollarda gavdalanadi.

Zulfiyaning olijanoblik, jasorat, haqqoniy xalq g'ururi, tabiat va insonga nisbatan samimiy tuyg'ular va hurmat, boy ranglar va kutilmagan yangi timsollar bilan bajarilgan lirikasi, kitobxon qalbini larzaga keltiradi, insoniyatning kelajakka bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi.

Achinmay qoydim

Hayot kitobimni bexos varaqlab,
Men o'tgan umrga achinmay
qo'ydim.

Tabassum o'rnida kuldim charaqlab.
Suyish kerak bo'lsa - telbacha
suydim.

Kiyganim ipakmi, chitmi yo kimxob,

Yurak boyligidan qilmabman parvo.
 Meni og‘ushlagan hayot naq oftob,
 Yangi qo‘shiq talab unda har saboq.
 Men o‘tgan umrga achinmay qo‘ydim,
 Hech kimda ko‘rmayin umrimga o‘xshash:
 Suydim,
 Erkalandim,
 Ayrildim,
 Kuydim,
 Izzat nima - bildim.
 Shu-da bir yashash!..

Shoira “Temiroy” (1934), “She’rlar” (1939), “Qizlar qo‘shig‘i” (1939) kabi poetik asarlarini ona Vatan va uning dala, cho‘llarida mehnat qilayotgan paxtakorlar, traktorchi qizlarning qaynoq hayotlariga bag‘ishlaydi. Ayni chog‘da, mazkur to‘plamlardagi she’rlari shoironing mahorat sirlarini egallayotgan davrini xarakterlovchi asarlar sifatida ham muhim edi.

Urush vaqtida “Uni Farhod derdilar” (1943), “Hijron kunlarida” (1944) kabi to‘plamlarining nashr etilishi Zulfiyaning peshqadam shoirlar qatoriga dadil kirib kelayotganligidan dalolat berdi. Bu to‘plamdagi she’rlar Vatanga muhabbat, dushmanga nafrat va g‘alabaga ishonch, yorga sadoqat ruhida yaratilgani bilan xarakterlidir.

Zulfiyaning “Mening Vatanim”, “Qo‘limda qurolu ustimda shinel”, “Bizni kut” kabi umidbaxsh she’rlari urush davri o‘zbek she’riyatining jangovor ruhini ifodalovchi asarlar qatoridan o‘rin olgan.

Shoironing urushdan keyingi yillarda yaratilgan “Dalada bir kun” (1948), “Tong qo‘shig‘i” (1953) kabi she’rlar turkumi, shuningdek, “Hulkar” (1947), “Men tongni kuylayman” (1950), “Dugonalar bilan suhbat” (1953), “Yuragimga yaqin kishilar” (1958), “Gullarim” (1959), “Tanlangan asarlar” (1959), “Hayot jilosi” (1961), “Kuylarim sizga” (1963), “She’rlar” (1963), “Kuylarim sizga” (to‘ldirilgan 2-nashri, 1965), “O‘ylar” (lirika, 2-nashri, 1969), “Lolaqizg‘aldoq” (1970), “Quyoshli qalam” (1971), “Visol” (1972), “Asarlar” (2 tomlik, 1-jild, 1974,2-jild, 1975), “Yillar, yo‘llar...” (1975) kabi to‘plamlarida Vatan madhi, mehnat jarayonida fidokorlik ko‘rsatayotgan kishilar hayoti jo‘shib kuylanadi.

Uning “So‘roqlaydi shoirni she’rim” (1960), “Oydin” (1953), “Quyoshli qalam” (1967) kabi ocherk va dostonlari Hamza, Oybek, Oydin, Hamid Olimjon kabi ustozlarning yorqin xotiralariga bag‘ishlangan.

Zulfiya Hamid Olimjonning “Semurg‘”, “Zaynab va Omon” dostonlari asosida pyesa va opera liberettosini ham yaratgan.

Zulfiya “O‘ylar”, “Shalola” kabi she’riy to‘plamlari uchun Respublika Davlat mukofotiga sazovor bo‘lgan (1970).

U o'ttizdan ziyod she'riy va nasriy kitoblar muallifi. Badiiy ijod sohasidagi xizmatlari uchun Davlat mukofoti, 1968 yil Javoharla'l Neru nomidagi xalqaro mukofot bilan taqdirlandi. Tinchlik va do'stlikni tarannum etuvchi asarlari hamda taraqqiyparvar Osiyo va Afrika yozuvchilari harakatidagi faol ishtiroki uchun esa xalqaro "Nilufar" mukofotiga sazovor bo'ldi (1970).

Shoira Hindiston, Yugoslaviya, Shri Lanka, Misr, Birma, Avstriya kabi mamlakatlarda bo'ldi. U 1956 yilda Osiyo va Afrika yozuvchilarining Dehlida o'tkazilgan birinchi konferensiyasida qatnashib, mashhur "Mushoira" (1958) asarini yaratdi.

Zulfiyaning o'n beshga yaqin majmualari rus tilida chop etilgan. Uning asarlari ingliz, nemis, hind, bolgar, xitoy, koreys, arab, fors, tojik, arman, qirg'iz, tatar, turkman, boshqird, ozarbayjon va boshqa tillarga tarjima qilingan. Shoira N. Nekrasov, M. Lermontov, Vera Inber, Lesya Ukrainka, Edi Ognetsvet, Marvarid Dilboziy, Amrita Pritam asarlarini o'zbek tiliga mahorat bilan tarjima qilgan.

Ijodi

"Iqror"

"Bahor keldi, seni so'roqlab"

"Ona"

"Hasad"

"Zaynab va Omon"

"Alatau qo'shig'i tomon"

"Do'stlaringa"

"Yulduzli alla"

"Lolalar"

"Noma'lum sovg'a"

"Nastarin"

"Hayot sahifalari" (1932)

"Oydin tun"

"Orzu"

"Bu yerda men tug'ilganman"

2008 yil 1 may kuni Toshkentda Zulfiya haykali o'rnatilgan.

manba: arboblar.uz

ADABIYOTLAR:

1. Naim Karimov. m. G. Gulyama, 1983.
2. Qayumov L. Shoira Zulfiya. [Toshkent](#), O'zadabiynashr, 1965.
3. Mirvaliev S. O'zbek adiblari. Toshkent: „[Yozuvchi](#)“, 2000.
4. Tanlangan asarlar (3 jildli), Toshkent, 1985.